

Z konferencji rozbrojeniowej w Waszyngtonie

BRONISŁAW D. KULAKOWSKI.

PLANY AMERYKAŃSKIE

Jednym z najlepszych dowodów jednolitości myśli i taktyki politycznej amerykańskiej jest dzisiejsza taktyka pana Hughesa. Zwraca się zawsze w chwilach przełomowych do narodów, do mas. Pisał kiedyś jeden z najbardziej typowych polityków amerykańskich, Webster w pamiętnym zalęgu z roku 1849 z Austrią, że naród amerykański zna tylko narody a nie cesarzy. Było to zaraz po tym, jak Prezydent Zachary Taylor wysłał swego reprezentanta do narodu węgierskiego, który powstał był przeciw Habsburgom. Nie tak dawno, w czasie powstania na Kubie został również akredytowany przedstawiciel Stanów Zjednoczonych przy kwatrze głównej powstańców. Prezydent Wilson w orędziach swych z czasu wojny wyraźnie wskazywał, że tylko z narodem niemieckim, a nie z Kajemrem będzie traktował o pokój. Stanowisko to spowodowało zrzucenie z tronu Hohenzollernów. A już w czasie Konferencji Wersalskiej zwracał się nie raz w sprawach zasadniczych a publicznej trybuny we Francji, Anglii i Włoszech, nie mówiąc już o Ameryce, do mas zgromadzonych.

Pan Hughes inscenizował Konferencję Waszyngtonską według tradycyjnych wzorów amerykańskich. Związał uchwały konferencji z opinią publiczną.

Jeden z waszyngtonskich korespondentów, p. Carter Field ogłosił plany amerykańskie, przytłumione na wypadek niepowodzenia Konferencji. Zapewne wywołały one chwilę poważnego zastanowienia u dyplomatów europejskich.

Pewien wysoki urzędnik Administracji obecnej miał powiedzieć, że po ukończeniu Konferencji Rząd Stanów Zjednoczonych podoła do publicznej wiadomości szczegóły dotyczące tych punktów, które nie zostały zgodnie załatwione, podając nazwiska i narodowości przedstawicieli, sprzeciwiających się danej propozycji, oraz przytoczone przez nich argumenty.

Niezmiennie charakterystycznym jest wyjaśnienie celu takiego niezwykłego w dziejach dyplomacji postępowania. Oto Rząd amerykański chce przedłożyć wszystkim państwom podatki obywatelom wszystkich państw program amerykański, w każdej poszczególnej sprawie odrzuć przy delegatów urzędowych tych narodów, aby obywatelom mogli sami wyrobić własny pogląd na daną sprawę i odpowiedni nacisk.

Rzecz prosta, że ów „wysoki urzędnik” zastrzegł się, że plan ten nie jest bynajmniej dowodem, aby Waszyngton zapatrzył się pesymistycznie na wyniki Konferencji. Bynajmniej. Wszystko idzie dobrze. Ale zrozumieć trzeba, że nie wszystko da się załatwić. Trzeba więc znaleźć środki do późniejszego załatwienia. A tym środkiem jest odwołanie się do tych, co ciężar zbrodni na swych barkach niosą.

Takie oświadczenie musiało oddziaływać na dyplomatów europejskich. Przecież tam, w Europie nasyć się w rozpacz. Przecież tam głód, brak szkół. Brak pracy. Ziemia drży pod nogami. Nie czują, nie widzą zaślępieni męzowie stanu przedwojennego typu, że stan taki pogarsza się z dniem każdym, strawionym na przeżuwanie myśli starych, zamiast szukania wyjaśnienia w warunkach zmienionych, zamiast odbudowy państwa i mądrze, szczerze demokratycznej. — Dzień każdy poświęćmy marzeniom o niepowrotnych już rządach garści nad masami ułtawia innym duchem: przeszłości zamierzliwej, bolszewizmowi, czarnej magii społecznej, opanowanej rozpaczonych.

Ameryka widzi grozę położenia i gotowa jest zastosować środki ostre. Jednym z tych środków jest zarządzenie zdeklarowania dyplomatów opornych.

Ostrzeżenie jest dane. Skutki już dzisiaj widać, zwłaszcza, że jednocześnie z tym ostrzeżeniem Prezydent zapowiedział „Stowarzyszenie Narodów”, nowe poruszenie dyplomacji amerykańskiej.

ANGLJA MYŚLI O ZAWARCIU PRZYMIERZA Z NIEMCAMI.

LONDYN, 30 listopada. — Winston Spencer Churchill, sekretarz dla kolonii w mowie wygłoszonej dzisiaj przedstawił konieczność utworzenia porozumienia politycznego i ekonomicznego pomiędzy Anglią i Niemcami z dołączeniem Francji jako jedynego możliwego środka dla gospodarczej odbudowy Europy.

Obok tego planu Churchill przedstawił konieczność podjęcia porozumienia pomiędzy Anglią, Stanami Zjednoczonymi i Japonią w sprawach Dalekiego Wschodu.

WIELKA KATASTROFA BUDOWLANA W BROOKLYNIE

6 osób zabitych, a 22 ciężko rannych

Upadek dachu nowobudującego się teatru powodował katastrofę

BROOKLYN, 30 listopada. — Upadek dachu nowobudującego się teatru obrazów ruchomych przy 770 Bedford ave., spowodował katastrofę, w której zginęło 6 ludzi, a 22 zostało ciężko rannych. Z pośród ciężko rannych wielu osób ma mały nadzieję utrzymania się przy życiu. Kontraktorzy zajmujący się budową: Sylvester Rosenthal i Samuel Moskowitz zostali wezwani aresztowani pod zarzutem morderstwa z rozkazu prokuratora powiatowego Lewisa i są trzymani w więzieniu bez prawa złożenia kaucji.

PROCHNIK PRZEDSTAWIŁ SIĘ AUSTRIJ W ST. ZJEDN.

Stary gmach ambasady austriacko-węgierskiej będzie sprzedany a pieniądze podzielone pomiędzy Austrię i Węgry

WASZYNGTON, 30 listopada. — Rząd St. Zjedn. powiadomił rząd republiki austriackiej, że zgadza się na przyjęcie Edgara Erbschmuka jako przedstawiciela republiki Austrii.

Pan Prochnik bawi w St. Zj. od pewnego czasu i zajęty był załatwianiem sprawy, odnoszącej się do gmachu ambasady, który ma przed wojną wspólną własność Austrii i Węgry. Według planu p. Prochnika, wspólny gmach ambasady, byłby ażeby austro-węgierskiej zostanie sprzedany na licytacji, a fundusze podzielone pomiędzy rząd nowego państwa węgierskiego i republiki austriackiej.

POŻAR NISZCZY SKŁAD GUM AUTOMOBILOWYCH

Szkody wyrządzone pożarem wynoszą 75,000 dolarów

NEW YORK, 30 listopada. — Wczoraj w nocy z nieznanych powodów wybuchł pożar w składzie gum samochodowych, położony przy Broadway, pomiędzy 34 a 55 ulicą, który spowodował szkody, 75,000 dolarów. Dyrektor departamentu straży ogniowej Kenon oświadczył, że pożar w składzie gum był jednym z najtrudniejszych do ugасzenia z powodu ogromnych ilości kłębów smrodujących się dymu, który utrudniał strażą ogólnie zbliżanie się do ognia.

GRECY PRZYTRZYMUJĄ OKRĘT WŁOSKI NALADOWANY BRONIĄ

PARYŻ, 30 listopada. — Wiadomość nadesłana z Aten, do agencji wiadomościowej Havasa, donosi, że krążownik grecki zapał na archipelagu japońskim przy wyspie Kefalonii włoski okręt naladowany amunicją przy znaczonej dla narodowej armii tureckiej. Okręt był w drodze do portu Adali polobozowego w pobliżu wschodnim zakątku Malej Azji. Po przeprowadzeniu rewizji załozono na pokładzie około 9 aeroplanów, 2 miliony naboju karabinowych i inne narzędzia wojenne.

SKŁADAJĄCE OFIARY W KONFLIKCIE NA SIEROBY WILSKIE

KOBIETY W POLSCE PRZYMIERAJĄ GŁODEM, ABY ZDOBYĆ NAUKĘ

PROFESOROWIE I NAUCZYCIELE WYMIERAJĄ ŚMIERCIĄ GŁODOWĄ, A ICH DZIECI IDĄ DO FABRYK BY ZAROBIC NA ŻYCIE

Żona finansisty Fr. Vanderlipa przedstawia trudności, na jakie są narażone kobiety polskie pragnące zdobyć wykształcenie

NEW YORK, 30 listopada. — Pani Fr. Vanderlip, żona wybitnego finansisty Franka Vanderlipa, który zajmował się badaniem finansowych warunków krajów środkowej Europy i ogłosił swój plan dla umorzenia wzajemnych długów alenckich, ogłosiła swoje własne plany niesienia pomocy między-narodowej.

Po zbadaniu tak zwanego społecznego i gospodarczego położenia kobiet i mężczyzn w krajach środkowej Europy pani Vanderlip zwróciła swoją uwagę na studentów krajów środkowo-europejskich.

Pani Vanderlip oświadcza, że klasa inteligencji w krajach środkowo-europejskich szybko zanika. Profesorowie wyższych zakładów naukowych i nauczyciele wymierają śmiercią głodową, a ich dzieci idą do fabryk, by zarobić na utrzymanie. Z drugiej strony, niższe warstwy społeczeństwa posiadające więcej środków materialnych, domagają się głosem wykształcenia i nauki.

UNIE ROBOTNICZE PORAZ PIERWSZY PRZYJMĄ STUDENTÓW NA SWOICH CZŁONKÓW

Unie robotnicze poraz pierwszy w swojej historii przyjmują studentów na swoich członków. Dotychczas już 100,000 studentów wstąpiło w szeregi ich robotniczych.

Opisując ubożstwo panów studentów, którym pomaga amerykańska organizacja ratunkowa przez dawanie obiadu codziennie, pani Vanderlip opowiadała historię gromadki panien-studentek medycyny w Heble 30, żyjących w budynku restauracyjnym, skonfiskowanym przez rząd za przekroczenie nie cen wyznaczonych przez rząd. Według opowiadania pani Vanderlip, panie studentki medycyny zamieszkałe w tym domu postręcały, nie mają łóżek, a często materaców i śpią na gołej podłodze.

W pewnym szpitalu, do którego zaczynają napływać uchodźcy ze ziem polskich, panie studentki żyją w niepołącznej wrzawie, pomieszane z mężczyznami, kobietami i dziećmi, ponieważ każda rodzina zajmuje tylko jedną małą komorę, — zbudowaną z wysiłkiem wzdłuż głównej ściany wielkiej budowli. Jedną z panien studentek oświadczyła pani Vanderlip, że od trzech lat nie widziała kapieli.

W Polsce na sto studentów wyższych i średnich szkół jest 33 panie, a w Niemczech na 100 studentów są tylko 3 studentki.

NOWY PLAN POGODZENIA POŁUDNIOWEJ IRLANDII Z ULSTER

Lloyd George obiecuje Irlandczykom dać większy zakres władzy i rozszerzyć granice kosztem Ulster

LONDYN, 30 listopada. — Lloyd George przedłożył irlandzkiej delegacji nowy projekt do załatwienia sporu irlandzko-ulsterskiego. Wobec niemożności doprowadzenia do unii pomiędzy Południową Irlandią i prowincją Ulster i wspólnego parlamentu w Dublinie Lloyd George przedłożył dać Irlandczykom jak najobszerniejszą autonomię polityczną i poprawienie granicy Południowej Irlandii od strony Ulster na korzyść Irlandii.

Lloyd George jednak zastrzegł się przed przedstawicielami, że projekt ten jest tylko tymczasowy. Parlament Południowej Irlandii nieodwołalnie postanowił, że jednym jedynym warunkiem nie mogącego udeśz jakiegokolwiek ograniczenia jest jednolitość polityczna i narodowa całej Irlandii wobec tego sprawa sporu irlandzko-ulsterskiego wydaje się być niemożliwą do załatwienia. Irlandzka delegacja pokojowa przyjechała do wiadomości nowego planu załatwienia sporu, ale szarżem uznawała za zbytrocowanie nad tym planem.

NOWY WYNAŁAZEK UMOŻLIWIĄCY LOT AEROPLANEM WŚRÓD NOCY I MGŁY

PARYŻ, 30 listopada. — Dotychczas lot aeroplanem w nocy albo podczas gęstej mgły był niemożliwym, nawet przy użyciu kompasu i telegrafii iskrowej. Obecnie przeszkoda ta została usunięta dzięki wynalazkowi specjalnego przyrządu który umieszczony na aeroplanie, lotnik może podróżować, bez niebezpieczeństwa najciemniejszej nocy i najgęstszej mgły bez najmniejszej możliwości zglądzenia. Wynalazek jest dziełem oficera. Lot z tem przyrządem przeszedł pomyślnie wszystkie próby.

NIEMCY OGRANICZAJĄ WYWÓZ MATERIAŁÓW SUROWYCH ZAGRANICĘ

BERLIN, 30 listopada. — Rząd niemiecki postanowił ograniczyć wywóz materiałów surowych za granicę i dlatego wyznaczył specjalną komisję dla kontrolowania ilości wywózonych surowców. Przeszło 800 gatunków różnych surowców zostało określonych z listy, które można było wywozić za granicę. Powodem ograniczenia wywozu materiałów surowych za granicę jest szybkie zmniejszanie się zapasów surowych materiałów w Niemczech.

Stany Nowej Anglii zostały nawiedzone burzą lodową

ZWYCIESTWO KRAWCOW DAMSKICH W NOWYM YORKU

Sędzia wydaje wyrok na korzyść krawców

Wyrok sędziego będzie miał wielkie znaczenie w walce robotników z fabrykami

NEW YORK, 30 listopada. — W historii walk robotników z fabrykantami w St. Zjednoczonych, rozpoczął się nowy okres — gdy sędzia najwyższego sądu Charles L. Guay, wydał wyrok na korzyść krawców damskich, zabraniający stowarzyszenia fabrykantów sukien damskich zrywania kontraktu z robotnikami, który przewidywał 8-godzinny dzień pracy i wynagrodzenie płacone za godzinę. Wierzący przez fabrykantów sukien damskich kontrakt ma moc obowiązującą do 1 czerwca 1922 roku.

Wyrok sędziego Guaya w sporze krawców damskich z fabrykantami posiada niezwykłą doniosłość z tego względu, że po raz pierwszy w historii Stanów Zjednoczonych robotnicy podnieśli przeciw fabrykantom żądanie damskich zarzątków konspiracyj i sędzia w tym wypadku stał po stronie robotników przeciw fabrykantom.

Sędzia Guay wydał wyrok na zasadzie, że prawo musi być stosowane zarówno przeciw biednym, jak i przeciw bogатыm.

FALA MORSKA ZNOSI WIOSKĘ Z POWIERZCHNI ZIEMI

100 osób utonęło kilkadziesiąt godzin uciekając z życia

MANILLA, 30 listopada. — Wioska Ibalay położona w prowincji Copla została dzisiaj zalana falą morską przypływu i zniszczona z powierzchni ziemi. Wiele domów zostało, wodą zniszczonych wraz z ludźmi na zaburzone morze. 100 ludzi zginęło śmiercią w głębiach morskich. Kilkadziesiąt osób uratowało swe życie przez wzięcie się do większych kawałków drewna i zostali następnie pobrani przez łodzie ratunkowe.

WIEKIE SKŁADY MLEKA W NEW JERSEY OTWARTO STRAZĄ

JERSEY CITY, N. J., 30 listopada. — Z powodu krążących pogłosek, że strajkujący mleczarze z New Yorku przygotowywali się do wysiedlenia w powietrzu fałszywego zapasowanego mleka, położonego w Jersey City przy Montgomery i Baldwin ulicy, straż fabryki zażądała wzmocnienia i stała się strażą przywilejów rezerwy policyjnej.

Węgrzy nie mogą się rozstać z myślą by nie mieć kroła.

Rząd węgierski omówił zdobycie środków na wybór „krola Węgier”.

BUDAPEST, 30 listopada. — Premier Batlen ogłosił dzisiaj członkom węgierskiej partii chłopskiej, że rząd nosi się z zamiarem przedłożenia sejmowi węgierskiemu wniosku w celu załatwienia sprawy wybranych przyszłego krola Węgier. Tymczasowo jednak wszelkie propozycje są jakimiśkolwiek kandydatami na krola jest surowo wzbronione.

DRUTY TELEGRAFICZNE DŁUGOŚCI TYSIĘCY MIL POZRYWANE

Tysiące słupów telegraficznych i telefonicznych wywalonych

PRACA W WIELU FABRYKACH WSTRZYMANA Z POWODU PRZERWANIA DOSTAWY PRĄDU ELEKTRYCZNEGO

BOSTON, 30 listopada. — Wielka burza lodowa, która we wtorek rozszalała nad stanami Nowej Anglii, z szczególnym siłą w stanie Massachusetts i trwała do wczoraj, wyrządziła niesłychane szkody szczególnie w komunikacji telegraficznej i telefonicznej. Druty telegraficzne i telefoniczne długiej długości zostały pozrywane, albo powikłane, komunikacja telegraficzna i telefoniczna na całej przestrzeni została przerwana. Pięć tysięcy słupów telegraficznych zostało obalonych przez burzę powodującą zatory na drogach i torach tramwajowych i kolejowych. Szkody wyrządzone przez burzę idą w miliony. Skutkiem burzy tylko dwie osoby straciły życie w Central Falls, R. I. Ogromne masy lodu powstały z powodu marnego deszczu i spowodowały ogromne zniszczenie w lasach i sadach. Burza najdotkliwiej dała się odczuć w środkowym stanie Massachusetts w powiatach Greenfield, Worcester, Lowell, Lawrence i dobiegała aż do Providence, R. I.

KAPITAŁIŚCI UZNAJĄ KONIECZNOŚĆ ZAPENIENIA FRANCJI NIEBEZPIECZEŃSTWA

Na uleczenie niedomagań obydwu stron jest konieczne pomoczenie obydwom stronom.

WASZYNGTON, 30 listopada. — Klucz do uleczenia niedomagań finansowych całego świata, leży w zapewnieniu Francji bezpieczeństwa, twierdzą finansisci amerykańscy, którzy zostali wezwani na doradzców amerykańskiej delegacji rozbrojeniowej. Opinie te wypowiedzieli finansisci amerykańscy w odpowiedzi na pogłoski, że Lloyd George ma po swoim przyjeździe do Ameryki zażądać na konferencji rozbrojeniowej rewizji programu niemieckich odszkodowań. Bankierzy amerykańscy są przekonani, że program odszkodowań jest za trudny do wypełnienia, ale z drugiej strony są tego przekonani, że Francja nie może pozwolić, aby Niemcy odzyskali „siłę gospodarczą i polityczną, która wzbudziłaby w nich chęć wojny odwetowej”.

Silne postanowienie Francji sięgnięcia z Niemcami wszystkich uchwalonych odszkodowań jest naturalnym i zrozumiałym; Francja nie dopuszcza Niemcy do odzyskania siły materialnych w ten sposób zabezpiecza się przed ich zemstą.

Potrzeba uzdrowienia ekonomicznych stosunków w świecie nakazuje uchronienie Niemcy od bankructwa. Wobec tego możliwa rewizja programu odszkodowań niemieckich może nastąpić dopiero przed zapewnieniem Francji zupełnego bezpieczeństwa przed możliwą zemstą ze strony Niemiec.

MARSZAŁEK FOCH POCIESZA TESKNIAJĄCE ZA FRANCJĄ ŻONY WETERANÓW AMERYKI

Marszałek każe swoim rodzakom nie zapominać o Francji i kochać swych mężów

ST. MARRIES, Idaho, 30 listopada. — Lzy stany marszałekko Fochowi w oczach, gdy trzy francuscy, żony weteranów amerykańskich prosili go, aby je zabrał ze sobą i powrócił do ukochanej Francji, za którą ich mężowie tęsknią. „Kochamy Amerykę — mówili żony weteranów, — ale bez Francji życie nie możemy”, skrzyliły się marszałekowi żony weteranów.

„Nie możecie nigdy zapomnieć Francji, ale musicie kochać i szanować swoich mężów, którzy bronili waszej dawnej ojczyzny i są dzisiaj waszymi najwierniejszymi przyjaciółmi”.

200,000 RUBLI ZA AMERYKAŃSKIEGO DOLARA

NAJWIEKSZY SPADEK RUBLA OD CZASU WPROWADZENIA WOLNEGO HANDLU

MOSKWA, 30 listopada. — Wartość rubla rosyjskiego spadła z szesnastu rubli za amerykańskiego dolara pięć w Moskwie 200,000 rubli. Jest to największy spadek wartości rubla w jego historii. Powodem spadku wartości rubla jest pożyty na amerykańskie dolary. Posiadacze ogromnych sum rubli bolszewickich za wszelką cenę starają się skupować dolary i przy ich pomocy wycofują się z Rosji.

JOHN KUSKIN
BEST AND BIGGEST CIGAR

robotę się powiodła. Prosimy

